

Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС за 2014 рік

Анексія Криму, бойові дії на Сході, фінансова криза затягнули нашу країну в прірву політико-економічної, соціальної й енергетичної кризи.

Уже в першій половині 2014 року довелося визнати, що в країні настав переломний етап її розвитку. З величезними труднощами стикаються будь-які фінансові установи, а особливо ті, що працюють з пересічними громадянами, незахищеними та малозабезпеченими верствами населення. Серед таких установ є й кредитні спілки, які завжди готові допомогти простим громадян із середнім і нижче середнього рівнем доходів.

Проте, в умовах фінансової нестабільності, що охопила економіку України, спостерігаємо певне падіння показників ринку кредитних спілок України.

За даними Нацкомфінпослуг за 2014 рік, на ринку кредитної кооперації зменшилась кількість зареєстрованих спілок на 5,6 % (з 624 до 589 КС), з яких 24 % (140 КС) — кредитні спілки-члени ВАКС. При цьому, кількість членів КС на ринку зменшилась на 16,2 % — до 821,6 тис. громадян України. У той же час, у кредитних спілках-членах ВАКС кількість членів КС зменшилась на 6,8 % і станом на 31.12.2014 р. складає 446 тис. громадян, а це 54,3 % усього ринку кредитної кооперації України (рис. 1).

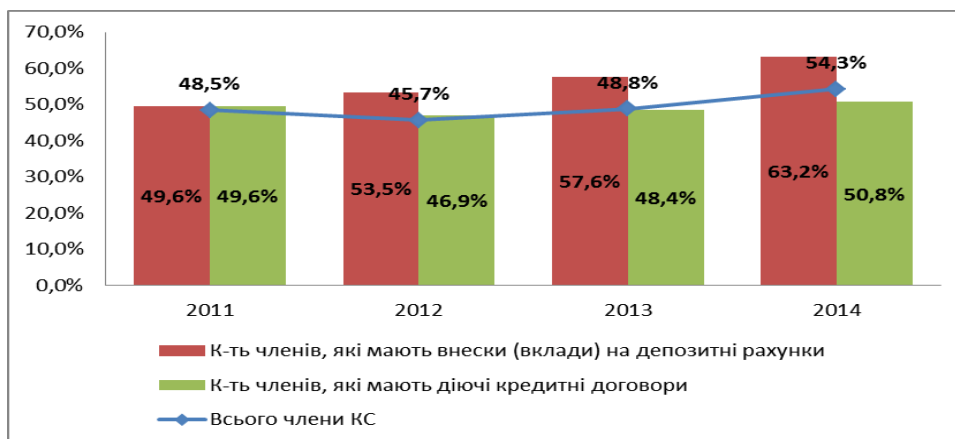

Рис.1. Динаміка частки членів кредитних спілок-членів ВАКС до загальної кількості членів кредитних спілок України

Загалом, система кредитної кооперації об'єднує понад 821,6 тис. громадян України. З них:

- 31,5 тисяч громадян довірили свої кошти українським кредитним спілкам, з яких 63,2 % — вкладники кредитних спілок, які є членами ВАКС;
- 186,6 тисяч громадян мають діючі кредитні договори, з яких кожен другий позичальник отримав кредит в кредитній спілці, яка є членом ВАКС.

За підсумками 2014 року активи кредитних спілок України зменшилися на 260,1 млн грн (10 %) — до 2 338,7 млн грн. У 2013 році цей показник скоротився лише на 58,1 млн грн. У цей час, кредитні спілки-члени ВАКС втратили 80 млн грн (8,5 %) активів і їх розмір на кінець 2014-го складає 858,9 млн грн. Проте, за попередній, 2013-ий, рік приріст активів спілок асоціації склав 113,8 млн грн (13,8 %). Зауважимо, що питома вага активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі активів кредитних спілок України кожного року зростає й уже на кінець 2014-го складає більше третини ринку — 36,7 % (рис. 2).

Закономірно, що через бойові дії на Сході найбільше зменшилися активи в кредитних спілках цього регіону. За даними асоціації, активи Східного регіону в 2014 році скоротились на 50 млн грн (21,7 %).

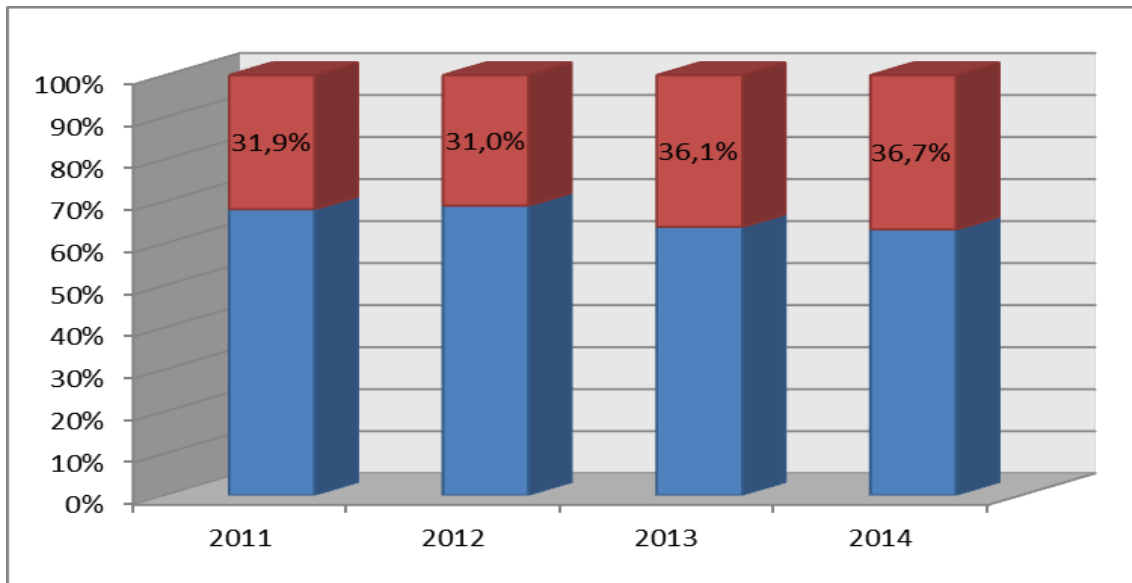

Рис. 2. Частка активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній кількості активів кредитних спілок в Україні

На фоні економічно-соціальних подій у країні, багатьом кредитним спілкам довелося скоротити обсяги видачі кредитів населенню. За даними Нацкомфінпослуг, у 2014 році було надано кредитів на суму 2 150,6 млн грн, тоді як минулого року було надано кредитів на суму 2 576,2 млн грн, тобто на 16,5 % більше. Зазначимо, що в кредитних спілках-членах ВАКС кредитування членів КС у 2014-ому порівняно з 2013-им зменшилося на 14,5 %, а розмір середнього кредиту, що надається одному члену спілки, збільшився до 8,3 тис. грн. Середня сума кредиту на ринку складає 10,7 тис. грн.

З початку 2014-го кредитний портфель кредитних спілок України зменшився на 15,1 % (354,1 млн грн) — до 1 994,4 млн грн. У той же час, кредитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС зменшився на 3 % (24,9 млн грн) і станом на 31.12.2014 р. складає 792,4 млн грн — 38,3 % від загального кредитного портфеля України (рис. 3).

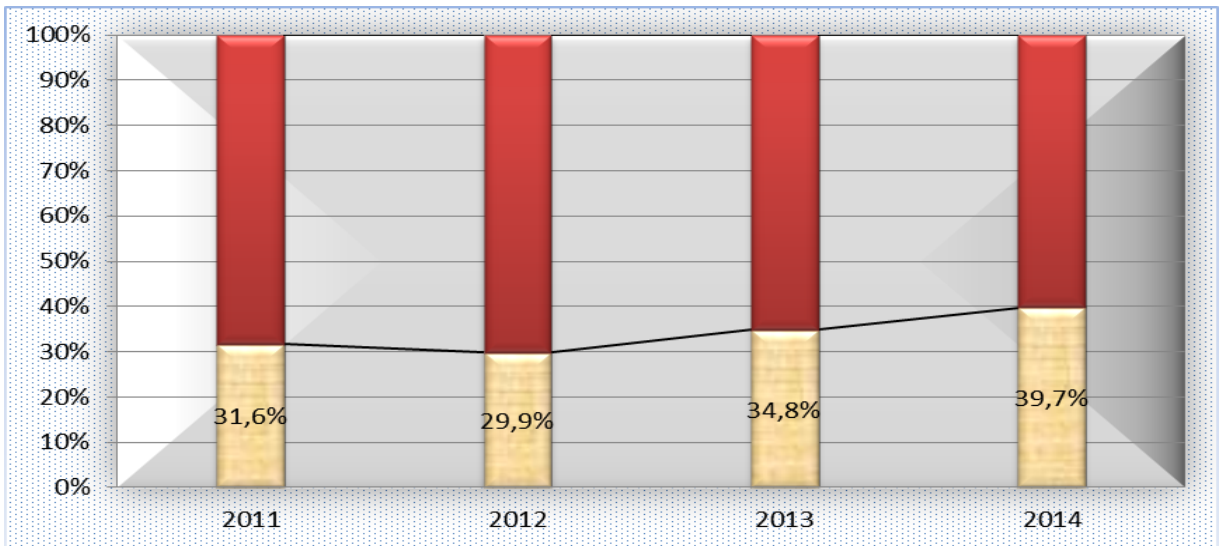

Рис. 3. Частка кредитного портфеля кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі кредитного портфеля кредитних спілок в Україні

Найбільш популярними на ринку залишаються кредити, надані на споживчі потреби, а саме на придбання техніки для дому, оплату навчання, лікування й інші соціальні потреби, частка яких сягає понад 63,2 % від загальної суми наданих кредитів. Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна — 17,5 %. Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 2,0 %, як і в попередні періоди, має кредитування ведення селянських і фермерських господарств.

Важливо звернути увагу на те, що при зменшенні кредитного портфеля й обсягів наданих кредитів, заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами зростає. Так загальна сума заборгованості за простроченими й неповернутими кредитами в кредитних спілках України станом на 31.12.2014 р. складає 454 млн грн, або 22,8 % від усього наданих кредитів, порівняно з 412,9 млн грн на початку року. У кредитних спілках-членах ВАКС станом на 31.12.2014 р. заборгованість за простроченими та неповернутими кредитами протягом року зросла на 27,6 млн грн та складає 16,3 % кредитного портфеля (рис. 4).

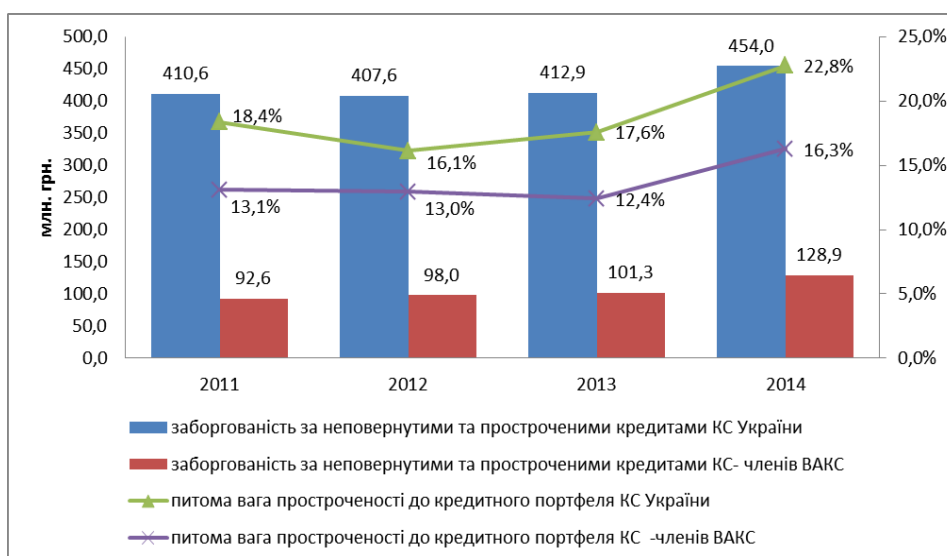

Рис.4 Динаміка сум заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами та їх частка в кредитних портфелях кредитних спілок Асоціації та кредитних спілок України (на кінець періоду)

Маючи певні проблеми із кредитуванням та поверненням кредитів, спілки стикнулись із відчутним відтоком вкладів. Депозитний портфель кредитних спілок

України з початку 2014 року зменшився на 340,3 млн грн (25,6 %) та станом на 31.12.2014 року складає 989,8 млн грн. У кредитних спілках-членах ВАКС цей показник зменшився на 17,4 % (106,5 млн грн) до 504,1 млн грн. Частка сум внесків (вкладів) на депозитних рахунках кредитних спілок-членів ВАКС на ринку зросла до 50,9 %. Зазначимо, що обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки кредитних спілок України за 2014 рік складає 1 500,3 млн грн, це на 15,4 % менш, ніж було залучено вкладів за аналогічний період 2013 року. За цей же час, у кредитних спілках-членах ВАКС було акумульовано 757,3 млн грн, порівняно з 869,1 млн грн за 2013 рік (рис. 5).

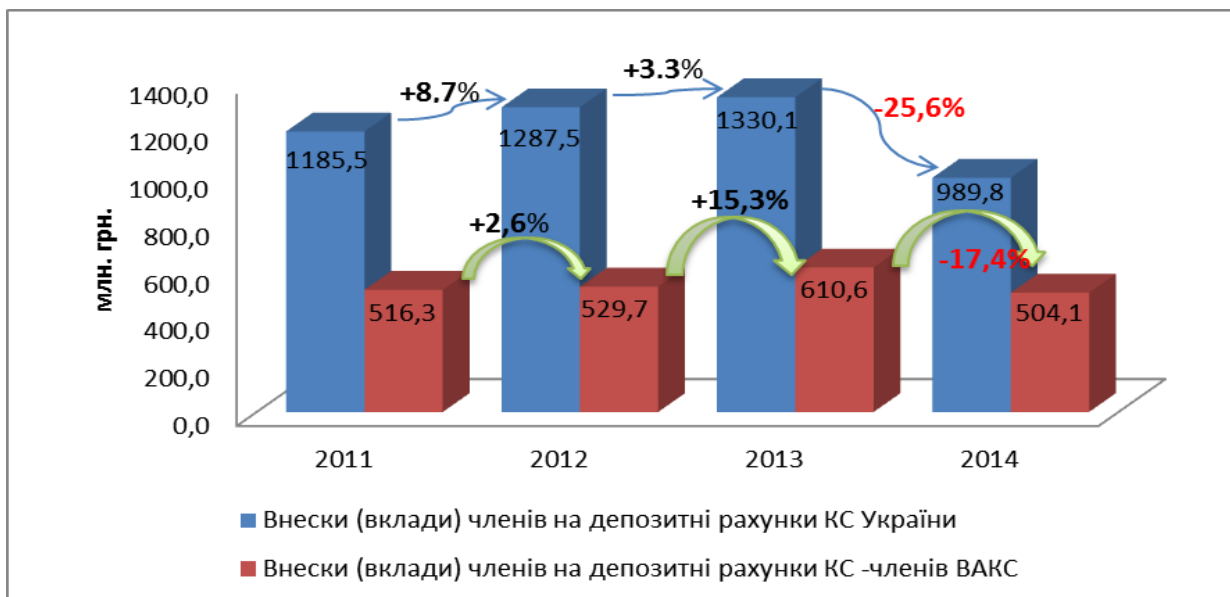

Рис. 5. Динаміка депозитних портфелів кредитних спілок-членів ВАКС і кредитних спілок України (на кінець періоду)

Впродовж 2014 року, як і в попередні роки, кредитні спілки-члени ВАКС підвищили свій рівень капіталізації. З початку року капітал кредитних спілок-членів ВАКС зріс на 4,4 млн грн (1,7 %) і станом на 31.12.2014 р. складає 269,9 млн грн. Капітал кредитних спілок України в 2014 році зменшився на 6,9 млн грн (0,7 %) та складає 1048,7 млн грн. При цьому 77,6 % капіталу кредитних спілок-членів ВАКС — резервний капітал, тоді як 56,3 % капіталу ринку сформований за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок. Зокрема, частка капіталу кредитних спілок асоціації займає 25,7 % від всього капіталу ринку (рис. 6).

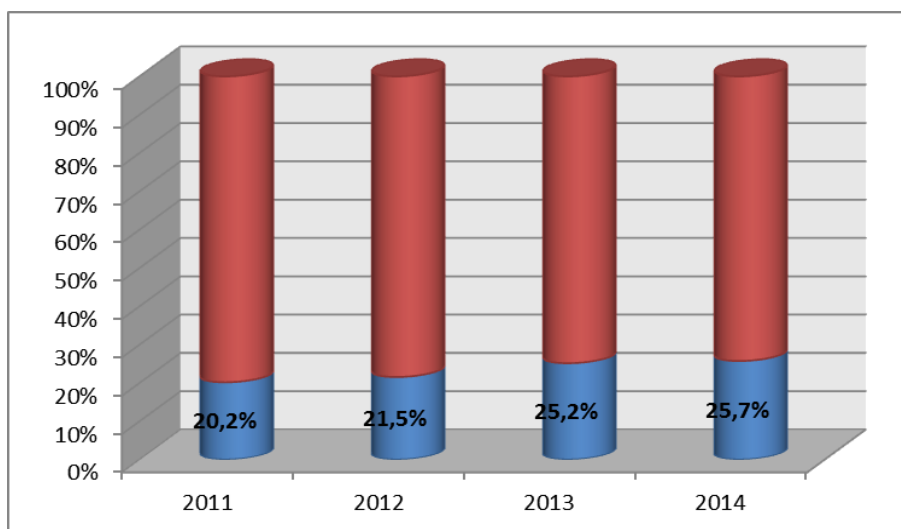

Рис. 6. Частка капіталу кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі капіталу кредитних спілок України

Отже, варто відзначити, що з початку 2014 року на фоні економічно-соціальних подій в країні, погіршилися показники діяльності кредитних спілок в Україні. Проте, у кредитних спілок-членів ВАКС спостерігається незначна тенденція до зменшення порівняно з ринком у цілому. В першу чергу, така тенденція зумовлена тим, що кредитні спілки-члени ВАКС намагаються бути ближчими до людей, шукають шляхи ефективної співпраці та готові до відкритого діалогу. Крім того, кредитні спілки-члени ВАКС збільшують рівень капіталізації, що, насамперед, говорить про підвищення їхньої надійності й стабільності. Також можемо спостерігати, що питома вага основних показників кредитних спілок, які є членами ВАКС, по ринку зростає та за деяким показникам (наприклад: обсяг внесків (вкладів) на депозитні рахунки; кількість членів, які мають депозитні рахунки; кількість членів, які мають діючі кредитні договори) питома вага кредитних спілок-членів ВАКС займає більше половини ринку кредитної кооперації в Україні.

Сподіваємося, що попри всі складнощі кредитні спілки завдяки своєму професіоналізму та згуртованості зможуть забезпечити достатній рівень ліквідності, платоспроможності й капіталу.

Підготовлено аналітичною службою ВАКС